

ماه رجب، طلعه انس

رجب، هفتمین ماه سال قمری است که در اسلام به آن اهمیت ویژه‌ای داده شده و در شمار ماه‌های پرفضیلت و یکی از چهارماه برخوردار از حرمت و قداست ویژه است.

مقدمه

رجب، هفتمین ماه سال قمری است که در اسلام به آن اهمیت ویژه‌ای داده شده و در شمار ماه‌های پرفضیلت و یکی از چهارماه برخوردار از حرمت و قداست ویژه است. رجب، ماهی است که در آن بندگان و مؤمنان و ره‌های پویان، خود را برای شرکت در مهمانی بزرگ خداوند آماده می‌کنند. ماه زدودن غبار تیرگی از روح و جان، ماه تمرین حضور و توجه به بیشتر به معنویات، و ماه بندگی و فرمان‌پذیری و در نهایت سرآغاز انس و الفتی جانانه به پروردگار هستی‌بخش است.

سلام بر ماه رجب

سلام بر ماه رجب، ماه پیوند بندگان با معبود مهربان، ماه بارش باران مهر و محبت الهی، ماه رسیدن به سر منزل مقصود، و ماه انس شب زنده‌داران همیشه بیدار با محبوب و معبود بی‌همتا. سلام بر هلال رجب که آمدنش مژده پایان اندوه است و بدر آن یادآور تولد ماه تمام، امام همام و حیدر کرار و پایانش نوید رهایی بشر از جهل و نادانی، شکوفایی اخلاق انسانی، بعثت آن بزرگ مرد تاریخ برای همیشه زمان. سلام بر بهار مناجات و بندگی. سلام بر نجوای شبانه اهالی رجب. سلام بر شب‌های رجب که پذیرای زاهدان است و سلام بر روزهایش که میزبان عاشقان وصال الهی است و سلام بر لحظه لحظه رجب که شاهد ذکر ذاکران است.

اهالی رجب

اهالی رجب، مردان و زنان با ایمانی‌اند که آرزویی جز وصال یار ندارند و اشتیاقی غیر از دیدار در آن‌ها نیست. ذکرشان لله و کارشان لله و هدفشان کسب خشنودی پروردگار است. رجبیون؛ ذکرشان الهی ندارند. بهشت آنان توجه محبوب است و دوزخشان حرمان یاد او. آن‌ها گاه که یارشان به اشک شوقی آن‌ها را می‌نوازد، برایشان از آن‌ها چه در دنیاست بهتر و خوش‌گوارتر است. هر کس توشه‌ای از سفره رجب برمی‌دارد و در خانه تکانی آن، همه می‌کوشند تا غباری بر گرد جان باقی نگذارند.

عقده دل وانما، ماه رجب می‌رسد؛

هلهله کن عاکفا، ماه طرب می‌رسد؛

آفتاب رجب، گرمی‌بخش دل‌های اهالی آن است و مهتابش نوازش‌دهنده دیدگان نجوایندگان و ستاره‌های آن، آیات تفکر و تأمل اندیشمندان است.

مناسبت‌های رجب

ماه رجب، از ماه‌های بزرگی است که طلوع سه امام معصوم، امام علی علیه‌السلام، امام محمد باقر علیه‌السلام و امام جواد علیه‌السلام را در آن شاهدیم و شروع بزرگ ترین جنبش تاریخ بشری، یعنی برانگیخته شدن پیام آور مهر و محبت، محمد مصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلام برای هدایت و سعادت انسان‌ها، در آن اتفاق افتاده است. یاد و نام پیشوایان شهید این ماه، حضرت امام موسی کاظم علیه‌السلام و امام هادی علیه‌السلام و نیز پیام‌آور کر بلا، زینب کبری علیهاالسلام گرمی‌بخش دل‌های مؤمنان است و نیمه رجب هم، پذیرای معتکفان کوی دوست خواهد بود و شاهد خلوت مشتاقان.

رجب در قرآن

خداوند در آیه 36 سوره توبه می‌فرماید: «وَلَا تُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَحِقُّوا الزَّكَاةَ وَلَا تَقْرَأُوا الْقُرْآنَ وَلَا تَعْمَلُوا مَعَالِمًا وَلَا تَتَذَكَّرُوا بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ حَتَّى تَخْرُجُوا مِنَ الْمَسْجِدِ وَلَا تَقْرَأُوا الْقُرْآنَ وَلَا تَعْمَلُوا مَعَالِمًا وَلَا تَتَذَكَّرُوا بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ حَتَّى تَخْرُجُوا مِنَ الْمَسْجِدِ وَلَا تَقْرَأُوا الْقُرْآنَ وَلَا تَعْمَلُوا مَعَالِمًا وَلَا تَتَذَكَّرُوا بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ حَتَّى تَخْرُجُوا مِنَ الْمَسْجِدِ»؛ همان روزی که آسمان‌ها و زمین را آفرید، دوازده ماه است که چهار ماه آن، ماه حرام می‌باشد؛ طبق بیان روایات، یکی از چهار ماه حرام، ماه رجب است که بر خلاف سه ماه ذی‌قعدة، ذی‌حجه و محرم که به دنبال هم آمده‌اند، این ماه به تنهایی و جدای از آن‌ها واقع شده است. منظور از حرام بودن چهار ماه، این است که مردم در این ماه‌ها، از جنگیدن با یکدیگر دست بکشند و امنیت عمومی همه جا حکم‌فرما شود تا

همانا این ماهی است که خداوند آن را بر دیگر ایام برتری داده و حرمت آن را بزرگ شمرده است و برای روزه داران آن، کرامت خویش را واجب کرده است؛

توجه امام خمینی رحمه الله به ماه رجب برای عارفان و پویندگان راه حق، فرصت‌هایی چون ماه رجب با آن فضایل و کرامتش، دری قیمتی است که به راحتی از آن نمی‌گذرند. سالکان کوی دوست که هر لحظه در اندیشه نزدیکی بیش‌تر و برتر به حضرت سبحان هستند، از هیچ فرصت و کوششی در این راه کوتاهی نمی‌کنند و با استفاده از شب‌ها و روزهای ماهی چون ماه نزول باران رحمت الهی، رجب، در انس بیش‌تر با خداوند می‌کوشند. حضرت امام خمینی رحمه الله نیز با توجه به آگاهی از فضایل این ماه، عنایت بیش‌تری نسبت به این ماه و خلوت و انس با خدای بی‌همتا و دوری از اغیار نشان می‌دادند؛

شهید مطهری رحمه الله و ماه رجب استاد مرتضی مطهری، درباره خاطراتش از ماه رجب می‌نویسد: ما که بچه بودیم در منزل خود، انتظار آمدن ماه رجب را می‌کشیدیم و چند روز مانده به آمدن ماه، همه جا صحبت از این ماه شریف بود. شب اول آن برای مشاهده هلال رجب، در مسجد جمع می‌شدیم؛ ایشان هم چنین درباره انتقال فرهنگ اهتمام به سنت‌های اسلامی چون احترام به ماه رجب، و استفاده از فرصت‌های آن، در پیامی انتقادی می‌فرمایند: این ماه، ماه استغفار و ماه عبادت و روزه است و این سنت‌ها در میان ما، در حال فراموشی است. بچه‌های ما کم‌کم حتی نام ماه‌های قمری را هم از یاد می‌برند و نمی‌توانند آن‌ها را ذکر کنند، ولی به هر حال تکلیف (بیان سنت‌های اسلامی) از ما ساقط نمی‌شود؛

برخی از اعمال مستحبی رجب برای استفاده بیش‌تر از فضیلت‌های سرشار ماه رجب، برنامه‌هایی از سوی بزرگان و پیشوایان دین اسلام پیشنهاد شده که انجام آن‌ها در این ماه، مورد توجه و سفارش آن حضرات بوده است. برنامه‌هایی مثل روزه گرفتن به هر میزان که ممکن باشد؛ مداومت بر ذکر لا اله الا الله؛ خواندن بعضی از دعاها مخصوص بعد از هر نماز؛ به جا آوردن عمره مفرده؛ زیارت حضرت رسول صلی الله علیه و آله و امیرمؤمنان علیه السلام، امام حسین علیه السلام و امام رضا علیه السلام و نیز شرکت در مراسم معنوی اعتکاف که می‌تواند انسان را در جهت تقویت بنیه معنوی یاری رساند.

ذکرهای رجب از اعمال مهم و ارزشمند ماه رجب، خواندن اذکار و دعاهایی است که از سوی معصومان روایت شده است در این ماه، خواندن دعای یا مَنْ أَرْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ؛ بعد از هر نماز توصیه گردیده است؛ دعای مخصوص ماه رجب که از دعاها کوتاه، ولی عمیق و پرمعنا است و از طرف امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) صادر شده و خود حضرت سفارش به مداومت آن در روزهای رجب نموده‌اند، نیز از برنامه‌های ماه رجب است.

رجب، ماه عذرخواهی از امام صادق علیه السلام نقل شده که پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله فرمودند: رجب ماه استغفار امت من است، پس در این ماه طلب آمرزش کنید که خداوند آمرزنده و مهربان است. رجب را اصَبِّ می‌گویند؛ چون رحمت خداوند در این ماه بر امت من بسیار ریخته می‌شود. پس بسیار بگویید: اَسْتَغْفِرُ اللهَ وَ اَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ؛ یعنی از خداوند به خاطر کارهای بدم پوزش می‌طلبم و از او فرصت بازگشت می‌خواهم؛

دعای هر روز رجب در ماه رجب، یکی از دعاهایی که بسیار مورد استفاده و توجه مؤمنان قرار می‌گیرد، دعای شریف یا مَنْ أَرْجُوهُ است. این دعا را امام صادق علیه السلام به پیروان خود آموختند تا در ماه رجب در هر روز و شب و در پی هر نماز آن را زمزمه کنند. ای کسی که همه خوبی‌ها را از او امید دارم و می‌دانم که از ناحیه او هیچ بدی نخواهد رسید.

ای کسی که عطای بسیار در مقابل بهای اندک می‌دهی. ای کسی که آن‌چه از او می‌خواهند و نمی‌خواهند و حتی نمی‌دانند به مردمان از روی رحمت و مهربانی عطا می‌کند و

می‍بخشد.

با خواستن من از درگاه تو، تمام خیر و خوبی دنیا و آخرت را بر من ارزانی دار و تمام بدی‍های آن دو سرا را از من دور نما. که هر قدر هم عطا کنی، چیزی از تو کم نخواهد شد و از فضل خود، لطف و کرمّت را بر من افزون نما. ای صاحب بزرگی و کرامت، ای مالک نعمت‍ها و صاحب بخشش، ای کسی که بر بندگان منتّ داری و لطف، رویم را بر آتش جهنم حرام گردان».

منبع: <http://www.hawzah.net>